

משרד המשפטים

MINISTRY OF JUSTICE | وزارة العدل

דו"ח מצב
2020-2019
תשע"ט-תש"פ

העסקה שוויונית ורבגונית במשרד המשפטים

מאי 2021

3	דברי שר המשפטים
4	דברי מ"מ מנכ"ל משרד המשפטים
6	העסקה שוויונית - בסיס איתן לשירות הציבורי
9	תמונת מצב: העסקת נשים
10	תמונת מצב: העסקת עובדים מהחברה הערבית, הדרוזית והצ'רקסית
16	תמונת מצב: העסקת עובדים יוצאי אתיופיה
18	תמונת מצב: העסקת אנשים עם מוגבלות
21	תמונת מצב: העסקת עובדים מהאוכלוסייה החרדית
23	תמונת מצב: העסקת מתמחות ומתמחים
26	תמונת מצב: העסקת סטודנטיות וסטודנטים
30	רשימת תרשימים וטבלאות

שוויון הוא מהעקרונות החשובים ביותר של המשטר הדמוקרטי, ובבסיסו האמונה כי כל בני האדם נולדו חופשיים, שווים ובעלי זכויות. אזרחי מדינת ישראל, לפני דתם, מגדרם, וזהותם, הם קודם כל אזרחים.

מחקרים רבים הצביעו על גיוון תעסוקתי כדרך להגדיל את הפרייון של חברות עסקיות, באותו האופן גיוון תעסוקתי גם מגביר את האפקטיביות שלנו כמשרד ממשלתי: מאפשר נקודות מבט שונות, זוויות חדשות, ומרחיב את הבנת צרכי החברה ותפקידנו בה.

משרד המשפטים, כמשרד מטה מרכזי, מעניק שירות רחב לכלל האוכלוסייה הישראלית, תוך הובלת תפיסה חברתית שוויונית, ואנו שואפים לעשות זאת יום יום.

ישנה חשיבות עליונה שהעובדים במשרד המשפטים ישקפו את כלל גווי האוכלוסייה הישראלית, באופן המאפשר מתן שירות מצוין ורגיש לכל הנזקקים לשירותיו.

אחד התחומים המשמעותיים שמאפשרים שוויון הוא צמיחה של עובדים ועובדות מוכשרים ומוכשרות מכל גווי הקשת החברתית הישראלית, מתוך משרות של התמחות ומשרות התחליתיות. ישנה חשיבות בקליטת עובדות ועובדים בכירים מרקעים שונים לתפקידים בכירים. על כך נמשיך לשים דגש בשנים הבאות.

ערך השוויון, הגיוון בתוך המחלקות והאגפים, והיחס השוויוני והמכבד, היו וימשיכו להיות חלק בלתי נפרד מהעשייה היום-יומית של המשרד.

אני מבקש להודות על הכנתו של הדוח, הוא חשוב ומשקף את נקודת המצב כיום, ומתווה לנו דרך ויעדים להשתפר, כדי לעמוד בקנה אחד עם השאיפות והערכים אותם ברצוננו לקדם. אני מברך את כל אלו העושים מאמץ להפוך את המשרד למשרד מגוון תעסוקתית.

בברכה,

בנימין גנץ

שר המשפטים

דברי מ"מ מנכ"ל משרד המשפטים

משרד המשפטים הוא משרד מטה מרכזי בממשלה ומשרד חברתי שחרט על דגלו להיות חוד החנית בקידום זכויות אדם. ככזה, מעבר לחובתנו החוקית, זוהי חובתנו הערכית להיות מקום עבודה מגוון, המעסיק עובדים המייצגים את הפסיפס החברתי ממנו בנויה החברה בישראל ואת כלל האוכלוסיות אותן משרד המשפטים משרת.

דוח זה מתפרסם במטרה לשקף לציבור תמונת מצב עדכנית של הגיוון בהעסקת עובדים במשרד המשפטים לשנים 2020-2019, לרבות שיעור עמידת המשרד בהוראות החוק והחלטות הממשלה בנוגע להעסקת עובדים מקבוצות הזכאיות לייצוג הולם.

השנתיים האחרונות הציבו בפנינו אתגרים מקצועיים, תקציביים וניהוליים שהתעצמו עם פרוץ משבר הקורונה בחודש מרץ 2020. כפועל יוצא מכך, ניצבו בפנינו אתגרים גם בהיבטים של ניהול ההון האנושי, אך אלה לא פגעו במחויבותנו להמשיך ולפעול לגיוון אוכלוסיות העובדים במשרד.

משרד המשפטים פועל כל העת לשיפור התהליכים לגיוס, קליטה, שימור, קידום והעצמה של עובדים בכלל ועובדים מאוכלוסיות גיוון בפרט. בכלל זה, בימים אלו משרד המשפטים פועל לגייס ממונה על שוויון מגדרי וגיוון תעסוקתי אשר כל עיסוקו יהיה בקידום השוויון המגדרי והגיוון התעסוקתי במשרד, מהלך אשר מבטא את החשיבות שרואים נציבות שירות המדינה ומשרד המשפטים בקידום תחום זה.

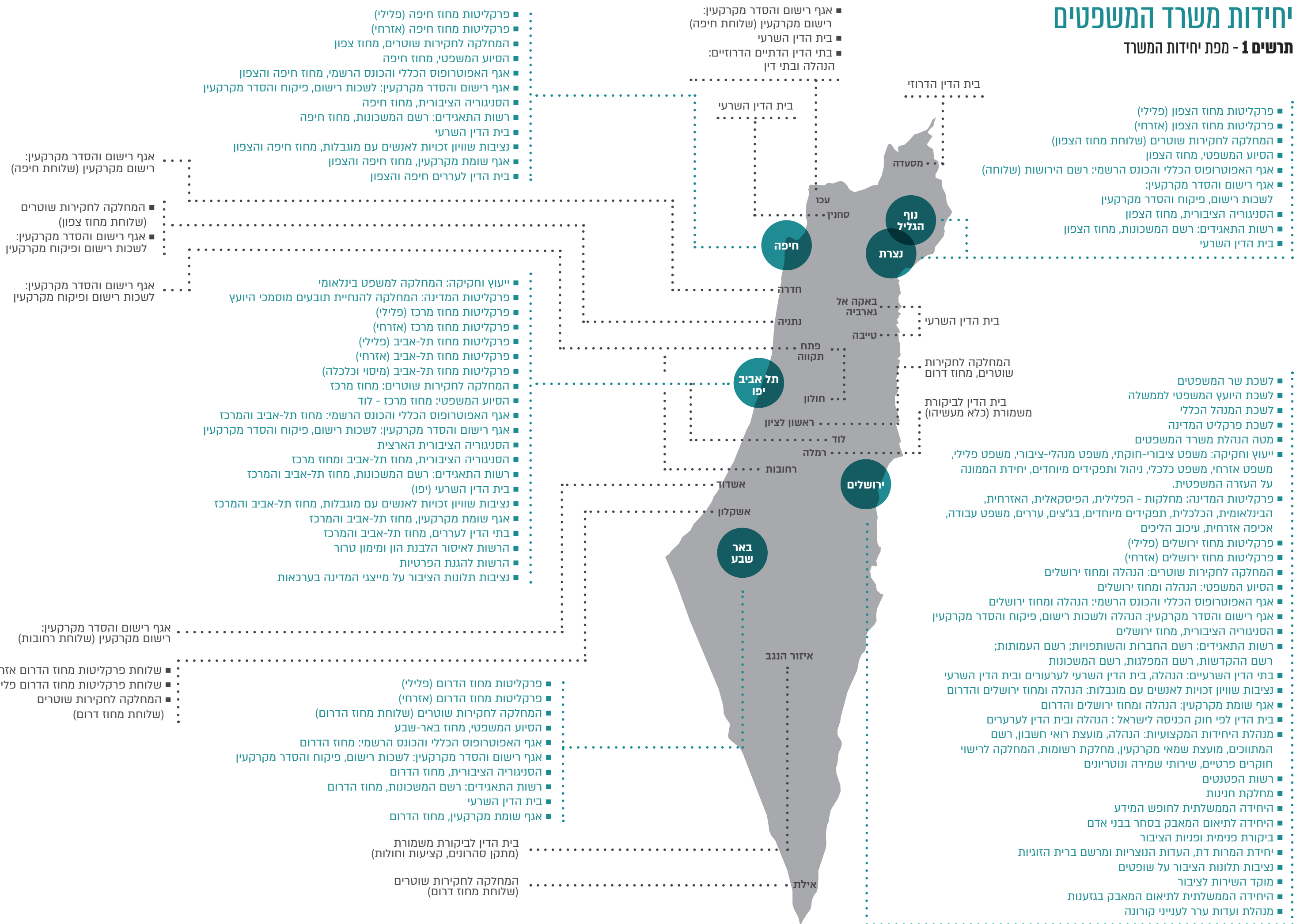
ברצוני להודות לעובדי משרד המשפטים מהאוכלוסיות השונות שמצאו בית מקצועי במשרד המשפטים ומסייעים לו להיות משרד איכותי יותר ויעיל יותר. תודתי נתונה גם לכל המנהלים והעובדים המחויבים לערכים אלה של המשרד ופועלים בהתמדה לקידומם.

סיגל יעקבי

מ"מ המנהל הכללי

יחידות משרד המשפטים

תרשים 1 - מפת יחידות המשרד

העסקה שוויונית - בסיס איתן לשירות הציבורי

העסקה שוויונית ורבגונית היא ערך דמוקרטי, המונע אפליה ומבטיח שוויון הזדמנויות לכל. המגזר הציבורי הוא המרחב המקצועי המוציא אל הפועל את מדיניות הממשלה ומעניק שירותים לכלל הציבור. ככזה, עליו להיות מחויב כל העת לשוויון הזדמנויות בתעסוקה, ולשקף את הנוף האנושי המגוון של תושבי מדינת ישראל.

משרד המשפטים הוא בין המשרדים הגדולים בממשלה, הן בהיקפו והן במוטת ההשפעה שלו וככזה, חלה עליו חובה ואחריות גדולה לקדם העסקה שוויונית ורב גונית. המשרד מונה כ-4,850 עובדים בהעסקה ישירה בניהם: עורכי דין, עובדי מנהלה, מתמחים וסטודנטים, עוד כ-200 מתנדבי שירות לאומי וכ-2,100 עובדים במיקור חוץ.

נכון לשנת 2020 כ-17.5% מעובדי המשרד משתייכים לאוכלוסיות הזכאיות לייצוג הולם: בני ובנות החברה הערבית, הדרוזית והצ'רקסית (9.9%); יוצאי אתיופיה (2%); אנשים עם מוגבלות (כ-3.2%); בני ובנות האוכלוסייה החרדית (2.4%)¹. נוסף על כן, מעסיק משרד המשפטים, באמצעות מיקור חוץ של יחידות הסיוע המשפטי והסניגוריה הציבורית, עורכי דין רבים מאוכלוסיות ייצוג הולם.

המשרד מעניק שירותים משפטיים לציבור בכל רחבי המדינה, ממסעדה בצפון ועד אילת בדרום, באמצעות כ-40 יחידות מקצועיות: רישום והסדר מקרקעין, רישום חברות ועמותות, רישום פטנטים וסימני מסחר, מתן סיוע משפטי, ייצוג באמצעות הסניגוריה הציבורית, וכן רישום צוואות וירושות. תחת המשרד פועלים גם גופי מטה ואכיפת חוק מרכזיים, בתי דין מנהליים ורגולטורים משמעותיים. בין גופים אלו ניתן למנות את פרקליטות המדינה, הייעוץ המשפטי לממשלה, בתי הדין לפי חוק הכניסה לישראל, נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, היחידה לתיאום המאבק בגזענות, היחידה לתיאום המאבק בסחר בבני אדם והרשות להגנת הפרטיות. בשנה האחרונה, מאז פרוץ משבר הקורונה פועלת במשרד המשפטים גם מנהלת ועדות ערר לענייני קורונה.

תפיסת התפקיד של משרד המשפטים כאמון על עשיית צדק והענקת שירותים בתחום המשפט, יוצרת שאיפה מובנת לכך שעובדיו ייצגו את כל קצוות החברה הישראלית, על כל גווניה התרבותיים, החברתיים והמגדריים. הלכה למעשה, המשרד הציב לו ליעד להטמיע חשיבה רב גונית בכל תחומי העשייה, להעסיק הון אנושי מגוון בערכיות ובמצוינות מקצועית ולהטמיע תחושת ממשלכתיות ואחריות אישית בקרב עובדיו.

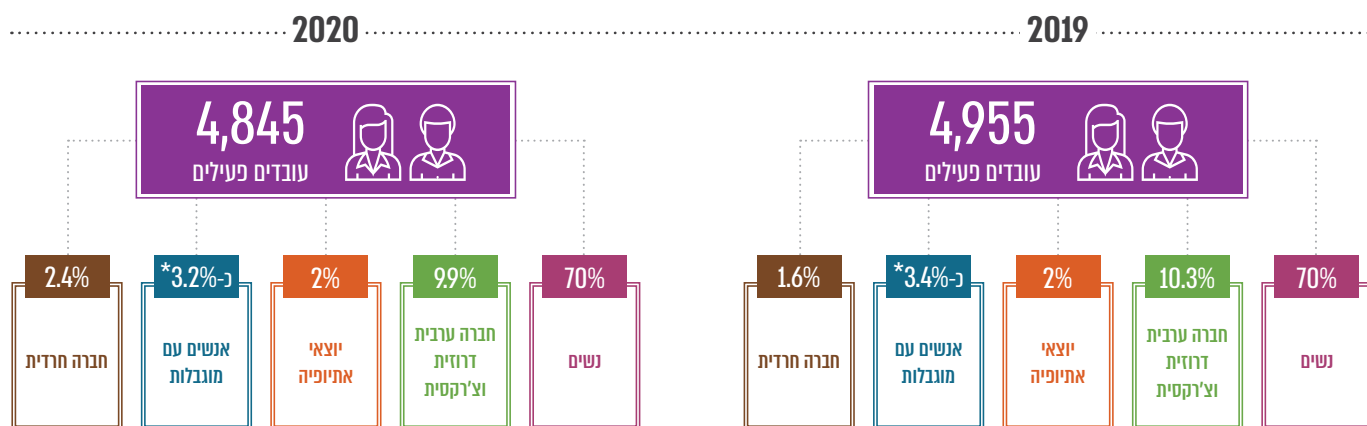
משרד המשפטים מקפיד על תכנית עבודה סדורה בנושא העסקה מגוונת, תוך מיקוד משתנה בחיזוק אוכלוסיות ייצוג הולם שונות, בהתאם למדיניות הממשלה והנחיות השר. בתוך כך, מאתר המשרד באופן אקטיבי מועמדים למשרות מתחומים מגוונים בעבודתו, מכשיר מנהלים לראיון מותאם לכלל אוכלוסיות הייצוג ההולם, בוחן את נהלי הקליטה במשרד בהתאם ופועל להטמעת הגיוון בכל תחומי פעילותו.

במסגרת פעילות המשרד לאורך השנים, התקיימו השתלמויות לעובדי משרד המשפטים, תחת הכותרת "הכר את החברה הישראלית", לשם חשיפה למגוון אוכלוסיות ולשיפור השירות, תהליך הקליטה וההיטמעות של אוכלוסיות אלו במשרד. כמו כן, בשנים 2019-2020 פעלה במשרד המשפטים תכנית מנטורינג לאנשים עם מוגבלות², מתוך מטרה לסייע בהשתלבותם בעולם העבודה, בשיתוף משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים, סיפח ג'וינט.

1. נתוני 2019 - 17.3% מעובדי המשרד משתייכים לאוכלוסיות הזכאיות לייצוג הולם: החברה הערבית, הדרוזית והצ'רקסית (10.3%); יוצאי אתיופיה (2%); אנשים עם מוגבלות (3.4%); בני ובנות האוכלוסייה החרדית (1.6%).

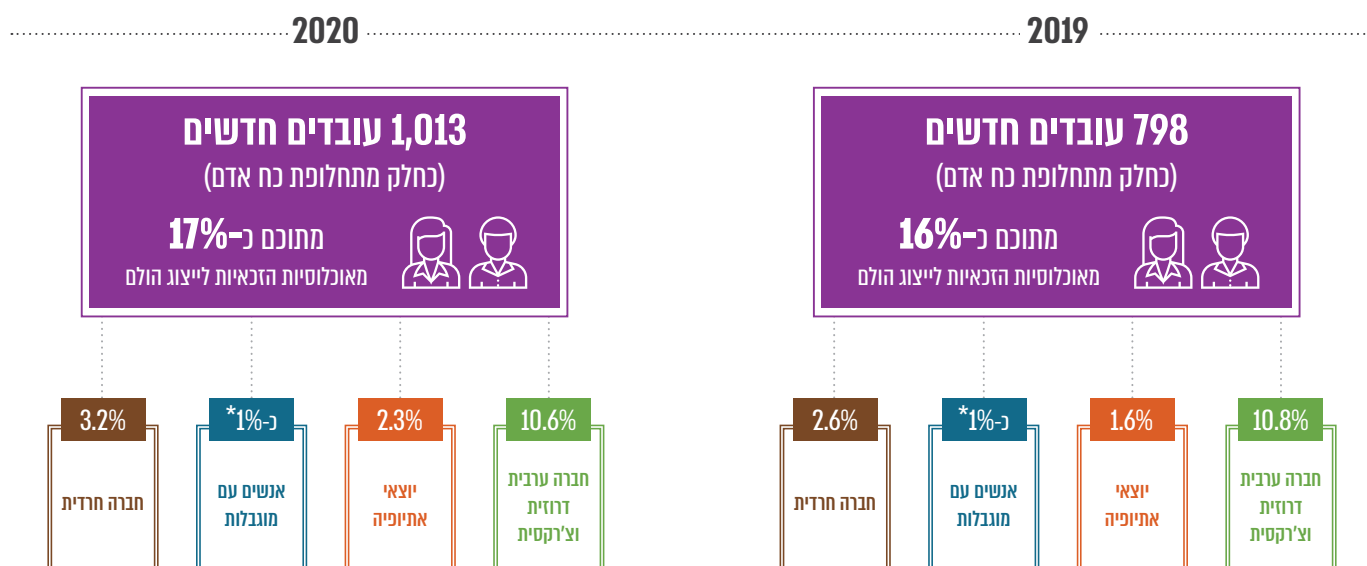
2. תכנית המנטורינג היא תכנית שבה עובדים ומנהלים מתנדבים ללוות אדם עם מוגבלות ולהכינו לכניסה לעולם העבודה בתהליך מסודר לאחר תכנית הכנה של מומחים מג'וינט ישראל. משך התכנית הוא 8 מפגשים של כשעה וחצי כל מפגש.

תרשים 2 - עובדי משרד המשפטים לשנים 2019 ו-2020 לפי אוכלוסיות גיוון

*מבוסס על נתוני איש בפועל – נתוני האמת הם ככל הנראה גבוהים יותר משום שאנשים עם מוגבלות נמנעים מדווח עממי על השתייכותם לקבוצת ייחוס זאת.

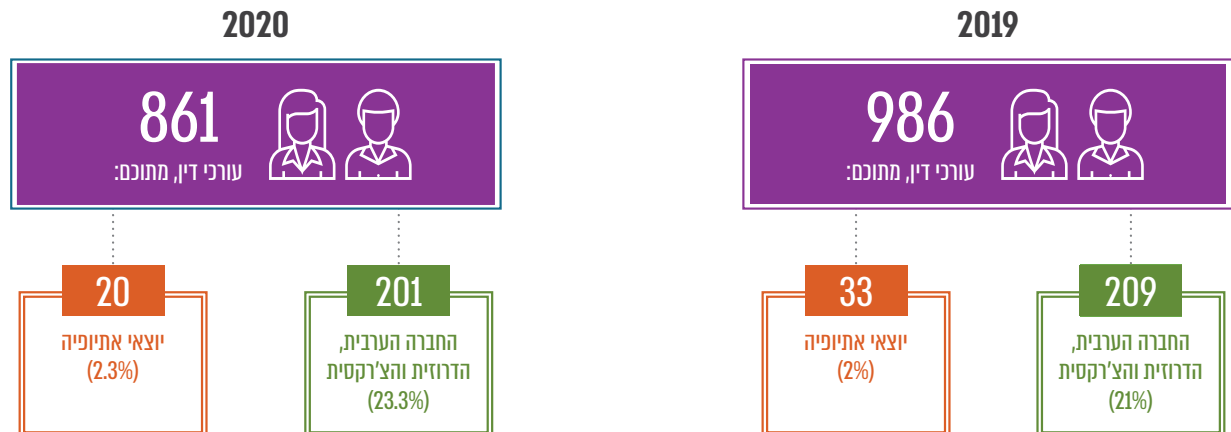
תרשים 3 - עובדים חדשים לשנים 2019 ו-2020 לפי אוכלוסיות גיוון

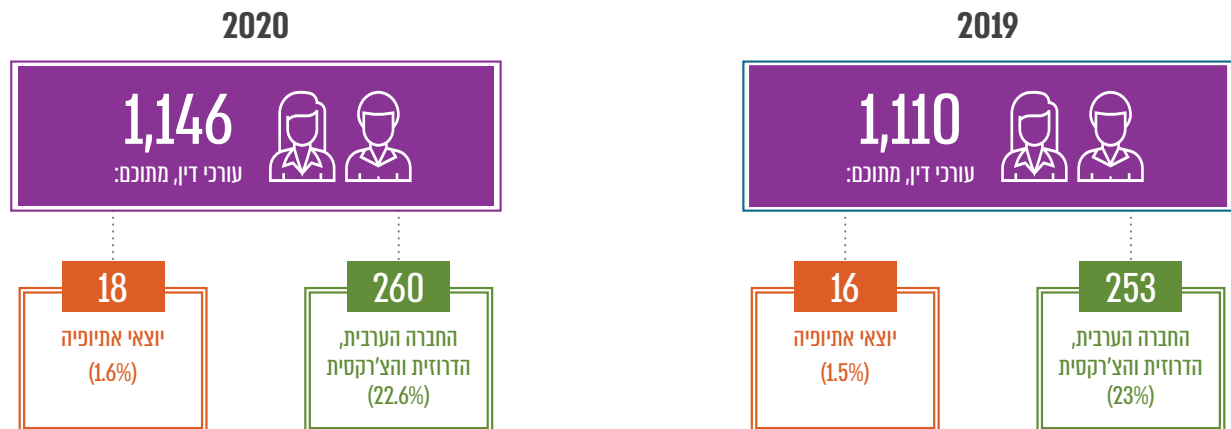
*מבוסס על נתוני איש בפועל – נתוני האמת הם ככל הנראה גבוהים יותר משום שאנשים עם מוגבלות נמנעים מדווח עממי על השתייכותם לקבוצת ייחוס זאת.

תרשים 4 - מיקור חוץ הסיוע המשפטי והסנגוריה הציבורית לשנים 2019 ו-2020

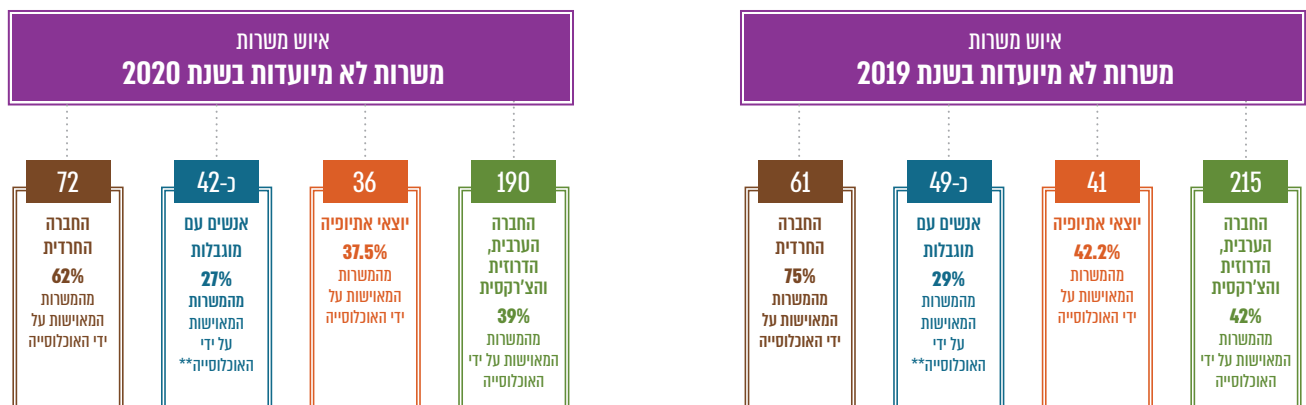
מיקור חוץ - הסניגוריה הציבורית

מיקור חוץ - הסיוע המשפטי

תרשים 5 - איוש משרות לא מיועדות לפי אוכלוסיות גיוון לשנים 2019 ו-2020

*מבוסס על נתוני איוש בפועל - נתוני האמת הם ככל הנראה גבוהים יותר משום שאנשים עם מוגבלות נמנעים מדווח עצמי על השתייכותם לקבוצת ייחוס זאת.

תמונת מצב: העסקת נשים

70% מעובדי המשרד - נשים

בשנת 2014 הוחלט במסגרת המלצות וועדת שטאובר לקידום נשים בשירות המדינה, על החלת יעד רוחבי למשרדי הממשלה לפיו 50% מעובדי שירות המדינה בדרגים הבכירים יהיו נשים.³ כיום, בשירות המדינה מהוות הנשים כ- 63% מכלל העובדים, יחד עם זאת, שיעורן של הנשים מקרב עובדי המדינה הולך ופוחת ככל שעולים בדרגות, עד לכדי שיעור של 43% נשים בלבד בדרג הבכיר.⁴

במשרד המשפטים לאורך השנים ישנו רוב נשי בקרב העובדים – 70% מעובדי משרד המשפטים (בשנים 2019 ו-2020) הן נשים. משרד המשפטים עומד בהצלחה ביעד הרוחבי שהוצב למשרדי הממשלה ושיעור הנשים בדרג הבכיר עומד על כ-58% נכון לשנת 2020, אל מול 40% בלבד בשנת 2018.

בקרוב עובדי המשרד מהחברה הערבית, הדרוזית והצ'רקסית השיעורים נמוכים יותר, אך קיים גם כן גידול בשיעור הנשים הערביות בדרגים הבכירים, משיעור של 18% בשנים 2018 ו-2019 לכדי 25% בשנת 2020.

משרד המשפטים מעודד ומקדם מנהיגות נשית מקצועית. מבין הנשים בעמדות מפתח ניתן לציין את: ממלאת מקום המנהלת הכללית שהיא גם האפוסטרופסה הכללית והכונסת הרשמית, היועצת המשפטית של המשרד, משנה ליועץ המשפטי לממשלה (פלילי), משנה לפרקליט המדינה (אזרחי), משנה לפרקליט המדינה (אכיפה כלכלית), משנה לפרקליט המדינה (תפקידים מיוחדים), שמונה פרקליטות מחוז וכן שלוש מנהלות מחלקות בפרקליטות המדינה, ארבע סניגוריות מחוזיות, שתי משנות לסניגור הציבורי הארצי, מנהלת מחלקת החנינות, ראשת הרשות לאיסור הלבנת הון שהיא גם מ"מ ראש הרשות להגנת הפרטיות, מ"מ מבקרת הפנים של המשרד, סמנכ"לית שירות, ראשת בתי הדין לעררים, יושבות ראש ועדי עובדים ועוד.

תרשים 6 - איש משרות על ידי נשים לפי רמת בכירות בשנת 2020⁵

3. דוח הוועדה לקידום נשים בשירות המדינה (ועדת שטאובר), נציבות שירות המדינה, יוני 2014.

4. ייצוג נשים במגזר הציבורי, הכנסת - מרכז המחקר והמידע, 2019.

5. לא חל שינוי מהותי ביחס לשנת 2019. בשנת 2019 הנתונים המדויקים הם: דרג בכיר (דרג בכיר): 58% נשים, 42% גברים; דרג תיכון (דרג ביניים): 68% נשים, 32% גברים; דרג מירב (דרג זוטא): 69% נשים, 30% גברים; דרג מסד (דרג זוטא): 74% נשים, 26% גברים; מתמחים ומתמחות: 67% נשים, 33% גברים; סטודנטים וסטודנטיות: 71% נשים, 29% גברים.

תמונת מצב: העסקת עובדים מהחברה הערבית, הדרוזית והצ'רקסית

10.3% מעובדי המשרד לשנת 2019 ו- 9.9% מעובדי המשרד לשנת 2020 הם מקרב החברה הערבית, הדרוזית והצ'רקסית.

החלטת ממשלה מס' 2578 משנת 2007 מחייבת את משרדי הממשלה בייצוג הולם לבני החברה הערבית, הדרוזית והצ'רקסית בהיקף של 10% מכלל העובדים.

לאורך השנים, בוצעו במשרד המשפטים פעולות יזומות לגיוס מועמדים מקרב החברה הערבית, הדרוזית והצ'רקסית, כגון: פרסום מכרזים ייעודיים, השתתפות בירידי תעסוקה והכשרת מראיינים לניהול ראיון רב-תרבותי. כל אלה הגדילו את הכשירות התרבותית של משרד המשפטים ואפשרו העסקת עובדים מהחברה הערבית, הדרוזית והצ'רקסית.

מאמץ זה הביא לגידול במספרם ושיעורם של עובדי המשרד מחברה זו אשר גדל בשמונה השנים האחרונות מ- 242 עובדים המהווים 7.3% מכלל עובדי המשרד (בשנת 2012), ל- 478 עובדים המהווים 9.9% מכלל העובדים במשרד (בשנת 2020), לרבות 12 עובדים בדרגות בכירות. בשנה החולפת חלה ירידה קלה במספר העובדים מהחברה הערבית, הדרוזית והצ'רקסית במשרד, אך נערכו מאמצים רבים לגייס עובדים חדשים מהחברה הערבית, הדרוזית והצ'רקסית ונשמר היקף הגיוס מחברה זו והוא עומד על 10.56%.

במהלך השנים נרשמה עלייה גם בהיקף ההעסקה של עובדים מהחברה הערבית, הדרוזית והצ'רקסית במשרות שלא יועדו באופן ספציפי לאוכלוסייה זו, אלא גויסו בהליך שוויוני אל מול האוכלוסייה בכללותה. ב-2018 קרוב לשליש מהעובדים הערבים, הדרוזים והצ'רקסים במשרד הועסקו במשרות רגילות (שאינן יועדו לאוכלוסייה זו בפרט), ב-2019 42% מהעובדים הועסקו במשרות רגילות ובשנת 2020 39% מהעובדים מאוכלוסייה זו הועסקו במשרות רגילות שאינן מיועדות לאוכלוסייה זו.

משרד המשפטים ומנהליו מכירים בחשיבות פתיחת שערי המשרד בפני מגוון אוכלוסיות, וימשיכו לפעול גם בשנים הבאות להסרת חסמים בפני העובדים מהחברה הערבית, הדרוזית והצ'רקסית לטובת שיפור הליכי הגיוס והקליטה במשרד.

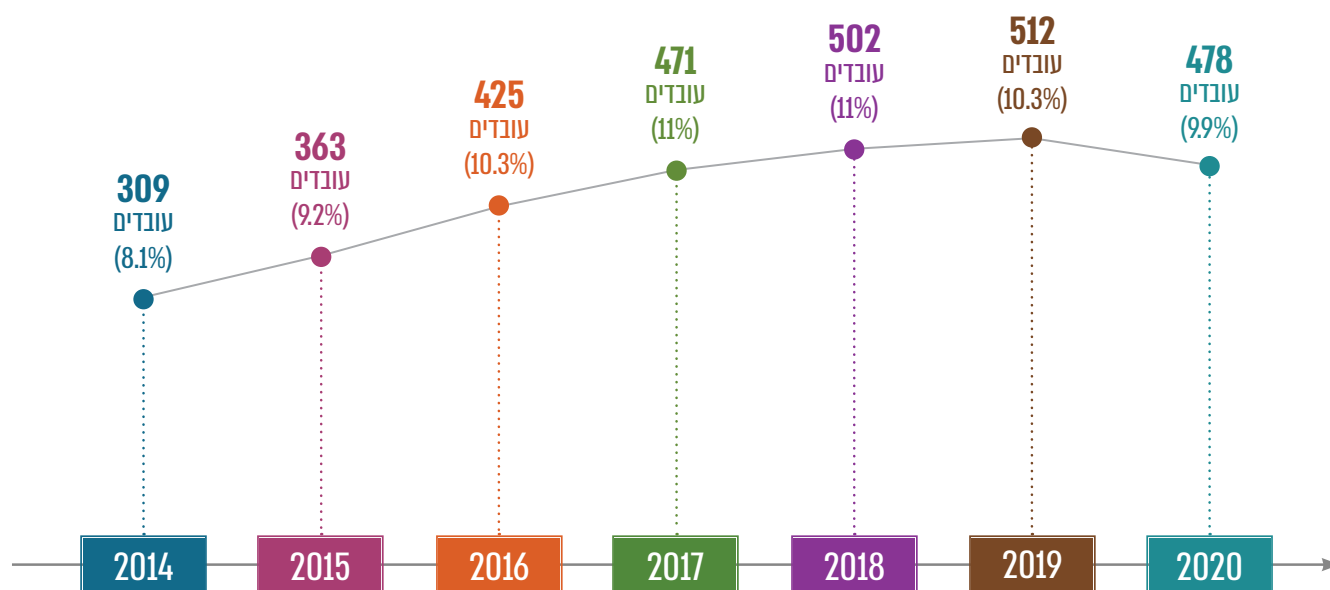
נתונים לשנים 2020-2019:

- בין השנים 2019 ל-2020 נרשמה ירידה קלה בשיעור העובדים הערבים, דרוזים וצ'רקסים מקרב עובדי המשרד, מ-10.3% בשנת 2019 ל-9.9% בשנת 2020.
- מבין 512 העובדים מהחברה הערבית, הדרוזית והצ'רקסית בשנת 2019, גויסו 86 עובדים בשנה זו לתפקידים שונים, כמו גם 56 מתמחים במשפטים. בשנת 2020 מבין 478 העובדים מהחברה הערבית, הדרוזית והצ'רקסית, גויסו 64 עובדים לתפקידים שונים, זאת בנוסף ל-40 מתמחים במשפטים.
- בשנת 2019 נרשמה עלייה בכמות המועמדות⁶ של עובדים מהחברה הערבית, הדרוזית והצ'רקסית במכרזים⁷ ייעודיים: כ-709 מועמדים ב-38 מכרזים, עלייה של כ-3.5% בהשוואה לשנת 2018; בשנת 2020 חלה ירידה משמעותית, שסביר שקשורה למשבר הקורונה, בכמות המועמדות במכרזים ייעודיים לכדי 231 מועמדים ב-21 מכרזים.
- בשנתיים האחרונות נרשמה עלייה בהיקף ההעסקה של עובדים מהחברה הערבית, הדרוזית והצ'רקסית במשרות שלא יועדו לאוכלוסייה זו בלבד: מ-162 עובדים המהווים 33% ב-2018, ל-215 עובדים המהווים 42.2% ב-2019 ו-39% בשנת 2020 מכלל העובדים מהחברה הערבית, הדרוזית והצ'רקסית.

6. ייתכן כי מועמדות התמודדה ביותר ממכרז אחד

7. מכרזים בהם ניגשו מועמדים

תרשים 7 - עובדים מהחברה הערבית, הדרוזית והצ'רקסית לאורך השנים (2014-2020)

בנוסף לעובדי המשרד בתקן, משרד המשפטים מעסיק במסגרת הסיוע המשפטי והסניגוריה הציבורית, עורכי דין חיצוניים מהחברה הערבית, הדרוזית והצ'רקסית, בהעסקה קבועה במיקור חוץ, כפי שניתן לראות בטבלה להלן*:

טבלה 1 - עורכי דין מהחברה הערבית, הדרוזית והצ'רקסית במיקור חוץ

שיעור עורכי דין מהחברה הערבית, הדרוזית והצ'רקסית		עורכי דין מהחברה הערבית, הדרוזית והצ'רקסית		סה"כ עורכי דין חיצוניים		שנים
2020	2019	2020	2019	2020	2019	
23.3%	21.2%	201	209	861	986	סניגוריה ציבורית - מיקור חוץ
22.63%	23%	260	253	1149	1100	הסיוע המשפטי - מיקור חוץ

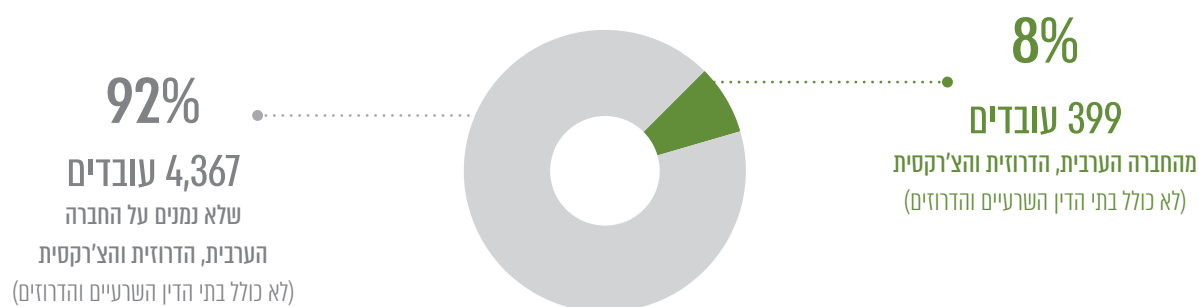
* בסיוע המשפטי נספרו עורכי דין שהצהירו כי הם דוברי השפה הערבית. באשר לנתוני הסניגוריה הציבורית, ייתכנו מקרים שעו"ד המעניקים שירות לכמה מחוזות נספרו יותר מפעם אחת.

טבלה 2 - עובדים מהחברה הערבית, הדרוזית והצ'רקסית לפי יחידות המשרד - נתונים לשנים 2019 ו-2020

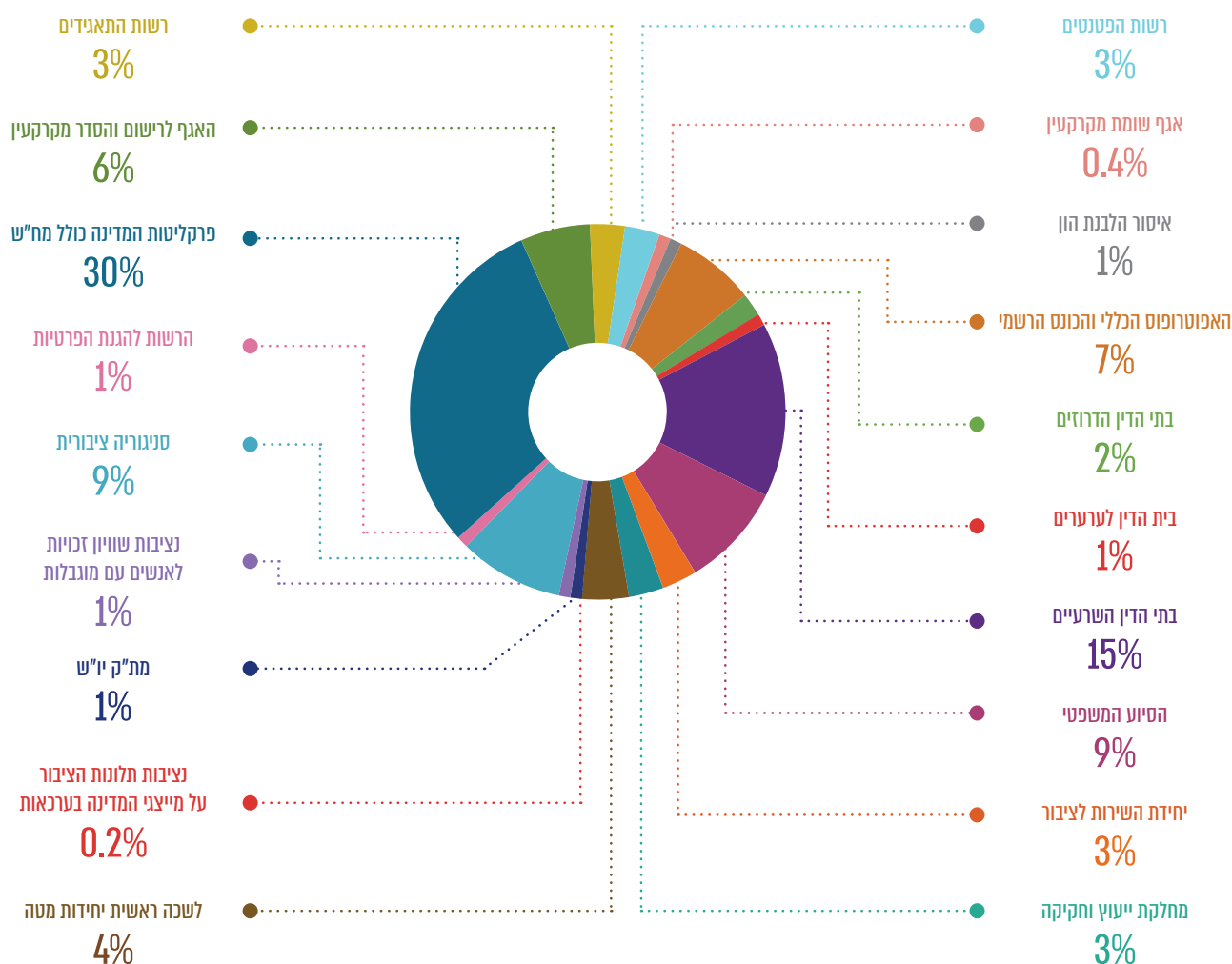
שיעור עובדים מהחברה הערבית, הדרוזית והצ'רקסית ביחידה		סה"כ עובדים בני החברה הערבית, הדרוזית והצ'רקסית		סה"כ עובדים ביחידה		יחידה
2020	2019	2020	2019	2020	2019	
100%	100%	9	8	9	8	בתי הדין הדרוזיים
100%	100%	71	71	71	71	בתי הדין השרעיים
20%	40%	1	2	5	5	אגף בכיר ביקורת פנימית
19%	20%	4	4	21	20	מת"ק יו"ש
17%	43%	1	3	6	7	היחידה הממשלתית לתיאום המאבק בגזענות
17%	16%	42	42	254	270	הסיוע המשפטי
14%	14%	45	47	312	330	סנגוריה ציבורית
14%	22%	1	2	7	9	היחידה הממשלתית לחופש המידע
13%	17%	1	1	8	6	אגף בכיר בירור תלונות נחקרים
12%	13%	6	7	50	55	נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות
11%	9%	8	7	71	76	חטיבת התפעול והלוגיסטיקה
11%	20%	13	22	116	112	יחידת השירות לציבור
9%	11%	16	20	182	186	רשות התאגידים
9%	9%	15	16	176	182	רשות הפטנטים
9%	11%	4	5	47	47	בית הדין לעררים
9%	12%	4	5	47	43	הרשות להגנת הפרטיות
8%	9%	31	32	370	376	האגף לרישום והסדר מקרקעין
8%	8%	144	158	1880	1946	פרקליטות המדינה כולל מח"ש
7%	7%	34	33	468	463	האפוטרופוס הכללי והכנס הרשמי
7%	6%	1	1	14	17	נציבות תלונות הציבור על מייצגי המדינה בערכאות
6%	7%	3	4	53	57	איסור הלבנת הון
5%	4%	15	12	283	275	מחלקת ייעוץ וחקיקה
5%	4%	2	2	43	45	אגף בכיר כספים
4%	4%	1	1	26	23	אגף בכיר דוברות, הסברה ותקשורת
4%	4%	2	2	53	57	אגף שומת מקרקעין
4%	5%	1	1	27	22	חטיבת תכנון מדיניות ואסטרטגיה
3%	5%	2	3	61	63	חטיבת ניהול ההון האנושי
3%	3%	1	1	31	32	יעוץ משפטי למשרד
0	0	0	0	14	14	אגף בכיר חירום, בטחון מידע וסייבר
0	0	0	0	4	4	אגף בכיר כלכלה תקציבים פיקוח ובקרה
0	0	0	0	15	14	אגף בכיר מערכות מידע
0	0	0	0	5	6	היחידה לענייני עדות דתיות
0	0	0	0	8	7	יחידת תיאום המאבק בסחר בבני אדם
0	0	0	1	14	17	לשכת המנהל הכללי
0	0	0	0	13	13	לשכת השר
0	0	0	0	13	12	מחלקת חנינות
0	0	0	0	3	3	מחלקת קשרי חוץ
0	0	0	0	45	44	מנהלת יחידות מקצועיות
0	0	0	0	13	13	נציבות תלונות הציבור על שופטים
0	0	0	0	4	0	ועדות ערר מענקי קורונה

תרשים 8 - שיעור עובדים מהחברה הערבית, דרוזית וצ'רקסית מעובדי המשרד

שיעורם של עובדים מהחברה הערבית, הדרוזית והצ'רקסית מהמשרד ללא בתי הדין השרעיים והדרוזים, בהם כל העובדים המשתייכים לאוכלוסיה זו הוא 9% לשנת 2019* ו-8% לשנת 2020

תרשים 9 - התפלגות העובדים מהחברה הערבית, הדרוזית והצ'רקסית ביחידות המשרד בשנת 2020*

8. נתוני 2019 - 4443 עובדים - 91% (שלא נמנים על החברה הערבית, הדרוזית והצ'רקסית) אל מול 433 עובדים - 9% (מהחברה הערבית, הדרוזית והצ'רקסית)

9. נתוני 2019 - רשות הפתנטים - 16 - 3%; אגף שומת מקרקעין - 2 - 0.4%; איסור הלבנת הון - 4 - 1%; האפטרופוס הכללי והכנס הרשמי - 33 - 6%; בתי הדין הדרוזיים - 8 - 2%; בית הדין לערעים - 5 - 1%; בתי הדין השרעיים - 71 - 14%; הסיוע המשפטי - 42 - 8%; יחידת השירות לציבור - 22 - 4%; מחלקת ייעוץ וחקיקה - 12 - 2%; לשכה ראשית יחידות מטה - 24 - 5%; מת"ק יו"ש - 4 - 1%; נציבות תלונות הציבור על מייצגי המדינה בערכאות - 1 - 0.2%; נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות - 7 - 1%; סניגוריה ציבורית - 47 - 9%; פרקליטות המדינה כולל מח"ש - 157 - 31%; הרשות להגנת הפרטיות - 5 - 1%; האגף לרישום והסדר מקרקעין - 32 - 6%; רשות התאגידים - 20 - 4%

טבלה 3 - בעלי תפקידים בכירים מקרב החברה הערבית, הדרוזית והצ'רקסית במשרד המשפטים בשנת 2020

משרה	יחידה	דרגה
מנהל בתי הדין הדרוזיים	הנהלת בתי הדין הדתיים הדרוזיים	44-42 מח"ר
ממונה (סיוע משפטי - מעמד אישי)	הסיוע המשפטי-מחוז צפון	א-2 4 משפטים
דיין (בית הדין לביקורת משמורת)	בתי דין למשמורת	א-2 4 משפטים
ממונה משפטי/ת (סיוע משפטי) פיקוח	הסיוע המשפטי - מחוז מרכז	א-2 4 משפטים
ממונה תאגידים (מחוז תל אביב)	רשות התאגידים-מחוז תל אביב	א-2 4 משפטים
דיין/ת (ועדות ערר מענקי קורונה)	ועדות ערר מענקי קורונה	א-3 5 משפטים
ממונה (סיוע משפטי-חובות)	הסיוע המשפטי-מחוז חיפה	א-2 4 משפטים
אב בית הדין (ועדת ערר מענק תעסוקה)	ועדת ערר מענק תעסוקה	א-3 5 משפטים
ממונה תביעה (מחוזי)	נשווין זכויות- מחלקה משפטית	א-2 4 משפטים
סגן/ית מנהל/ת לשכה (סיוע משפטי)	הסיוע המשפטי-מחוז חיפה	א-2 4 משפטים
ממונה (ביטוח לאומי) סיוע משפטי	הסיוע המשפטי-מחוז צפון	א-2 4 משפטים
סגן/ית מתאם/ת המאבק בגזענות	היחידה הממשלתית לתיאום המאבק בגזענות	א-3 5 משפטים
ממונה (סיוע משפטי-נוער)	הסיוע המשפטי-מחוז ירושלים	א-2 4 משפטים
סגן/ית מנהל/ת לשכה מחוזית	אגף האכסטרופוס הכללי-מחוז ירושלים	א-3 5 משפטים
יועץ משפטי (בתי הדין הדרוזיים)	הנהלת בתי הדין הדתיים הדרוזיים	א-3 5 משפטים
ממונה (תפקידים מיוחדים)	יועץ וחקיקה-המחלקה לניהול ותפקידים מיוחד	א-2 4 משפטים
ממונה (אזרחי-נצרת)	הסיוע המשפטי-מחוז צפון	א-2 4 משפטים
ממונה (סיוע משפטי- פיקוח)	הסיוע המשפטי - מחוז מרכז	א-2 4 משפטים
סגן/ית מנהל/ת בתי הדין השרעיים	הנהלת בתי הדין השרעיים	א-2 4 משפטים
ממונה משפטי (רשומות בערבית)	היחידה להבניית החקיקה	א-2 4 משפטים
מנהל/ת מחלקה בכיר/ה (רשומות בערבית)	היחידה להבניית החקיקה	א-3 5 משפטים
יועצ/ת משפטי/ת (בתי הדין השרעיים)	הנהלת בתי הדין השרעיים	א-3 5 משפטים
מנהל/ת תחום בכיר/ה (סניגוריה ציבורית)	יחידת סניגוריה ציבורית - מחוז נצרת	א-4 6 סנגורים ציבוריים
ממונה (מקצועי)	פרקליטות המדינה מחוז דרום (אזרחי)	א-4 6 פרקליטים
ממונה (ראש צוות אזרחי)	פרקליטות המדינה- מחוז צפון (אזרחי)	א-4 6 פרקליטים
סגן /ית סניגור/ית ציבורי/ת מחוז/ת	יחידת סניגוריה ציבורית-מחוז ירושלים	א-5 6 סנגורים ציבוריים
ממונה (ראש צוות אזרחי)	פרקליטות המדינה מחוז דרום (אזרחי)	א-4 6 פרקליטים
ממונה (ענייני בג"צים)	פרקליטות המדינה - מחלקת הבג"צים	א-4 6 פרקליטים
מנהל/ת תחום בכיר/ה (סניגוריה ציבורית)	יחידת סניגוריה ציבורית-מחוז ירושלים	א-4 6 סנגורים ציבוריים
מנהל/ת מחלקה (סניגוריה ציבורית)	יחידת סניגוריה ציבורית-מחוז מרכז	א-5 6 סנגורים ציבוריים
ממונה (ראש צוות)	פרקליטות המדינה- מחוז הצפון (פלילי)	א-4 6 סנגורים ציבוריים
סגן /ית סניגור/ית ציבורי/ת מחוז/ת	יחידת סניגוריה ציבורית - מחוז נצרת	א-5 6 סנגורים ציבוריים
ממונה (עבירות מחשב - סייבר)	פרקליטות המדינה- יחידת הסייבר	א-4 6 סנגורים ציבוריים
מנהל/ת המחלקה הפיסקאלית	פרקליטות המדינה - המחלקה הפיסקאלית	מוקבל לשופט
מנהל ביה"ד השרעיים (העסקת קאדי/שופט)	הנהלת בתי הדין השרעיים	קאדי/ שופט
מועסק חיצוני - קאדי דרוזי	בית הדין הדתי הדרוזי לערעורים	קאדי/ שופט
מועסק חיצוני - קאדי דרוזי	בית הדין הדתי הדרוזי בעכו	קאדי/ שופט
קאדי (מועסק חיצוני)	בית הדין השרעי - עכו	קאדי/ שופט
קאדי (מועסק חיצוני)	בית הדין השרעי לערעורים	קאדי/ שופט
קאדי (מועסק חיצוני)	בית הדין השרעי-יפו	קאדי/ שופט
קאדי (מועסק חיצוני)	בית הדין השרעי-נצרת	קאדי/ שופט
קאדי (מועסק חיצוני)	בית הדין השרעי לערעורים	קאדי/ שופט
קאדי (מועסק חיצוני)	בית הדין השרעי-חיפה	קאדי/ שופט
קאדי (מועסק חיצוני)	בית הדין השרעי - טייבה	קאדי/ שופט

משרה	יחידה	דרגה
מועסק חיצוני - קאדי דרוזי	בית הדין הדתי הדרוזי בעכו	קאדי/ שופט
מועסק חיצוני - קאדי דרוזי (ערעורים)	בית הדין הדתי הדרוזי לערעורים	קאדי/ שופט
מועסק חיצוני - קאדי דרוזי (ערעורים)	בית הדין הדתי הדרוזי לערעורים	קאדי/ שופט
קאדי (מועסק חיצוני)	בית הדין השרעי-באר שבע	קאדי/ שופט
קאדי (מועסק חיצוני)	בית הדין השרעי - עכו	קאדי/ שופט
קאדי (מועסק חיצוני)	בית הדין השרעי-נצרת	קאדי/ שופט
קאדי (מועסק חיצוני)	בית הדין השרעי - ירושלים	קאדי/ שופט
קאדי (מועסק חיצוני)	בית הדין השרעי-באקה אל גרבייה	קאדי/ שופט
קאדי (מועסק חיצוני)	בית הדין השרעי - טייבה	קאדי/ שופט
קאדי (מועסק חיצוני)	בית הדין השרעי - ירושלים	קאדי/ שופט
קאדי (מועסק חיצוני)	בית הדין השרעי-באר שבע	קאדי/ שופט

תמונת מצב: העסקת עובדים יוצאי אתיופיה

נכון לשנים 2019 ו-2020 2% מעובדי המשרד הם יוצאי אתיופיה

החלטת ממשלה מספר 1065 משנת 2016 קובעת כי שיעור שילובם של יוצאי אתיופיה בשירות המדינה יהיה כפי שיעורם באוכלוסייה.

על פי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, אוכלוסיית יוצאי אתיופיה בישראל מונה כ- 155,300 תושבים, המהווים 1.7% מהאוכלוסייה בישראל, מתוכם 87,500 ילידי אתיופיה ו- 67,800 ילידי ישראל שאחד מהוריהם נולד באתיופיה.¹⁰

הקמת היחידה הממשלתית לתיאום המאבק בגזענות במשרד המשפטים מכוח החלטת ממשלה מספר 1958 משנת 2016, העניקה משנה תוקף לחשיבות הגיוון האנושי במשרד המשפטים, כאחד הביטויים למאבק בגזענות כלפי אוכלוסיות מיעוט בחברה הישראלית בכלל ויוצאי אתיופיה בפרט.

היחידה הוקמה על מנת לתאם ולסנכרן את הפעילות הממשלתית במניעת גזענות ואפליה וכן על מנת לעקוב וליישם את מסקנות הצוות הבינמשרדי למיגור הגזענות נגד יוצאי אתיופיה, בראשות מנכ"לית משרד המשפטים דאז, עו"ד אמי פלמור.

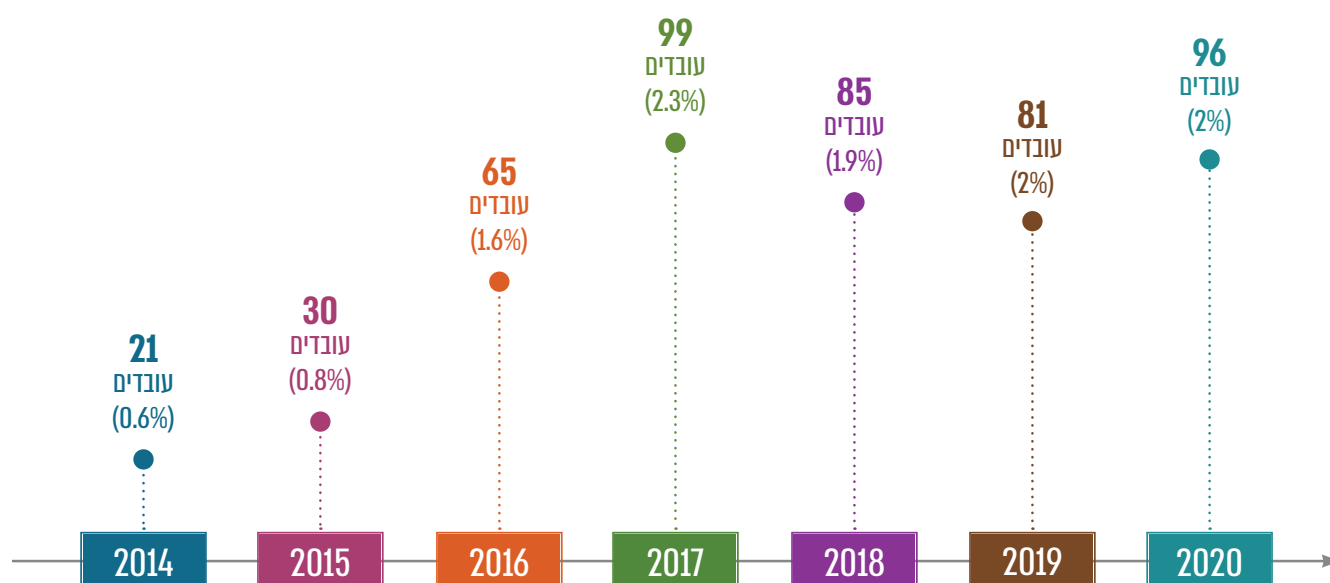
ניתן להתרשם מדו"ח הפעילות האחרון של היחידה בקישור הבא:

https://www.gov.il/BlobFolder/reports/report_2020/he/report2020.pdf

נתונים לשנים 2019-2020:

- בשנת 2019 נקלטו 13 עובדים יוצאי אתיופיה לעבודה במשרד המשפטים ובשנת 2020 נקלטו 23 עובדים.
- בשנת 2019 נרשמה עלייה בייצוגם של יוצאי אתיופיה מסך המועמדים למכרזים פומביים הפתוחים לאוכלוסייה הכללית (שאינם מיועדים ליוצאי אתיופיה בלבד), מ-280 ל-405 מועמדים (בהתאמה). בשנת 2020 חלה ירידה, שסביר שקשורה למשבר הקורונה, לכדי 174 מועמדים יוצאי אתיופיה בלבד.
- בשנת 2019 ייעד משרד המשפטים 20 משרות מתמחים לאוכלוסיית יוצאי אתיופיה (המהוות כ-3.5% ממשרות ההתמחות לשנה זו) ובשנת 2020 ייעד המשרד 15 משרות התמחות עבור יוצאי אתיופיה (המהוות כ-2.7% ממשרות המתמחים לשנה זו). בשנת 2019 כ-42.2% מהעובדים יוצאי אתיופיה במשרד המשפטים איישו משרות לא מיועדות ובשנת 2020 כ-37.5% מאיישים משרות לא מיועדות.

תרשים 10 - עובדים יוצאי אתיופיה לאורך השנים (2014-2020)

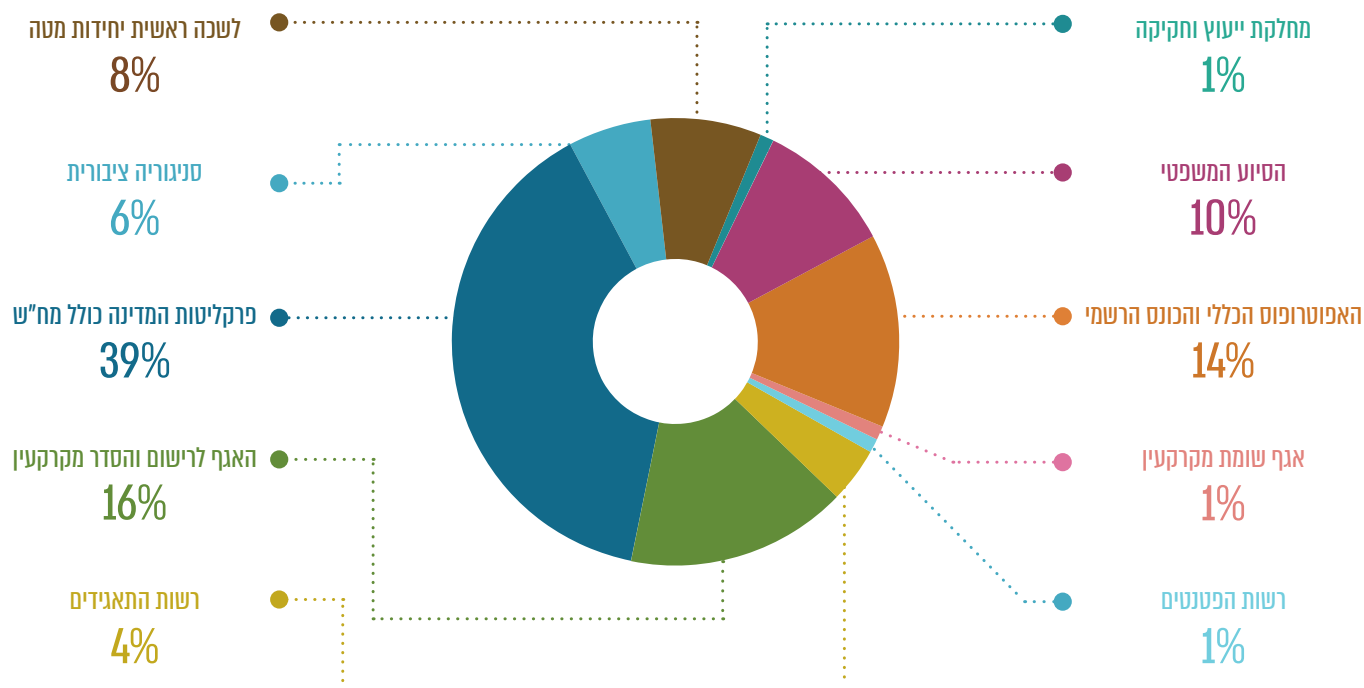

בנוסף לעובדי המשרד בתקן, משרד המשפטים מעסיק במסגרת הסיוע המשפטי והסניגוריה הציבורית, עורכי דין חיצוניים יוצאי אתיופיה, בהעסקה קבועה במיקור חוץ, כפי שניתן לראות בטבלה להלן:

טבלה 4 - התפלגות העובדים יוצאי אתיופיה ביחידות המשרד בשנת 2020

שיעור עורכי דין יוצאי אתיופיה		עורכי דין יוצאי אתיופיה		סה"כ עורכי דין חיצוניים		שנים
2020	2019	2020	2019	2020	2019	
2.3%	2%	20	21	861	986	סניגוריה ציבורית - מיקור חוץ
1.57%	1.45%	18	16	1149	1,100	הסיוע המשפטי - מיקור חוץ

תרשים 11 - התפלגות העובדים יוצאי אתיופיה ביחידות המשרד בשנת 2020¹¹

11. נתוני 2019 - רשות הפטנטים 1 - 1%; אגף שומת מקרקעין 1 - 1%; האפוטרופוס הכללי והכונס הרשמי 15 - 15%; בית הדין לעררים 1 - 1%; הסיוע המשפטי 8 - 8%; מחלקת ייעוץ וחקיקה 5 - 5%; לשכה ראשית יחידות מטה 7 - 7%; סניגוריה ציבורית 7 - 7%; פרקליטות המדינה כולל מח"ש 38 - 39%; האגף לרישום והסדר מקרקעין 11 - 11%; רשות התאגידים 3 - 3%.

תמונת מצב: העסקת אנשים עם מוגבלות

כ- 3.4% מעובדי המשרד לשנת 2019 ו- 3.2% מעובדי המשרד לשנת 2020 הם עובדים עם מוגבלות

על פי נתוני הסקר החברתי של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה לשנת 2019 חיים בישראל כ-784 אלף אנשים עם מוגבלות בגילאי העבודה (18-64). 53% מהם מועסקים, לעומת כ-80% מועסקים מקרב אנשים ללא מוגבלות. מנתונים אלו ניתן ללמוד על עלייה ביחס לנתוני המועסקים לשנת 2018, אז דווח על שיעור העסקה של 51% מקרב אנשים עם מוגבלות. שיעור האנשים עם מוגבלות עולה בהתאמה לגילם, נתון זה מאפיין כ-80% מבין האנשים עם מוגבלות (מוגבלות נרכשת).

נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה מעידים על קשר ישיר בין שיעורי התעסוקה לשיעורי ההשכלה. לאנשים עם מוגבלות רמת השכלה נמוכה מזו של האוכלוסייה הכללית: ל-46% אין תעודת בגרות, לעומת 25% מקרב אנשים ללא מוגבלות, ו-20% מהאנשים עם מוגבלות הם בעלי השכלה אקדמית, לעומת 36% מהאנשים ללא מוגבלות. לפי נתוני מחקר של הג'וינט ישראל ומכון ברוקדייל, אנשים עם מוגבלות נתקלים בקושי לרכוש השכלה אקדמית, שכן סטודנטים רבים עם מוגבלות מדווחים על קושי בקבלת התאמות לימודיות. נתונים אלו מציעים הסבר לחסם משמעותי העומד בפני אנשים עם מוגבלות בהשתלבותם בעולם העבודה.

על פי נתוני המוסד לביטוח לאומי, 2.5-5% מבין 4,845 עובדי משרד המשפטים הם עובדים עם מוגבלות. הנתונים אינם מייצגים שיעור מדויק שכן על מנת לשמור על פרטיותם, חלק מהעובדים לא חושפים את מוגבלותם בפני המעסיק. מבין העובדים עם מוגבלות נכון לשנת 2020, 42 עובדים הועסקו במשרות ייעודיות ו-113 העובדים הנותרים איישו משרות שאינן מיועדות לאוכלוסייה זו בלבד. נתון זה הוא נמוך מהנתון לשנת 2019 נוכח מיעוט המכרזים שפורסמו בשנת 2020 (מנסיבות תקציביות ובשל מגפת הקורונה)¹²

תיקון 15 לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התשנ"ח-1998) מיום 1.1.2017 מחייב את המגזר הציבורי, לרבות משרדי הממשלה, בייצוג הולם של 5% לפחות אנשים עם מוגבלות מקרב העובדים. מעבר לחובה בחוק, משרד המשפטים רואה בהעסקת אנשים עם מוגבלות חובה חברתית ואינטרס לאומי ופועל למימושה במישורים רבים:

המשרד מגדיל את כמות המכרזים הייעודיים לאנשים עם מוגבלות באופן עקבי מיד שנה. המשרד מפרסם את המכרזים ברשתות החברתיות ובקרב עמותות וארגונים העוסקים בהשמה של אנשים עם מוגבלות ומשתתף בירידי תעסוקה לאנשים עם מוגבלות על מנת להגיע לחשיפה מקסימלית למשרות המיועדות.

משרד המשפטים הוא גם המשרד הממשלתי הראשון שהשתתף בתוכנית "מנטורינג בתעסוקה לאנשים עם מוגבלות", שהוקמה ע"י ג'וינט-תבת ומשרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים. במסגרת התוכנית, בשנת 2019 19 מהמנהלים הבכירים במשרד העניקו ליווי מקצועי ל-19 משתתפים עם מוגבלות המבקשים להשתלב בעולם העבודה בתפקידים ההולמים את כישוריהם. בשנת 2020 השתתפו 36 מנהלים בכירים מהמשרד בחניכה וליווי של 36 משתתפים, התוכנית כוללת מפגשי הכשרה למנהלים בנושא העסקה של אנשים עם מוגבלות ומפגשים אישיים בין המנטורים והמשתתפים במהלך דרכם התעסוקתית.

כמו כן, ועל מנת לשפר את תהליכי הקליטה והשימור של עובדים עם מוגבלות במשרד המשפטים, הוסדרו נהלים המתייחסים לצרכים הספציפיים של אוכלוסייה זו, כגון נוהל קליטה לעובדים עם מוגבלות ונוהל להסדרת התאמות הנדרשות להם בעבודה.

12. בשנת 2019 הועסקו 49 עובדים עם מוגבלות במשרות ייעודיות ו-117 עובדים במשרות לא ייעודיות.

טבלה 5 - יחידות המשרד בהן תקנים לאנשים עם מוגבלות

משרה	יחידה ארגונית
אגף בכיר מערכות מידע	רכז/ת בכיר/ה (תיאום ומעקב)
אגף האפטרופוס הכללי	רכז/ת לשכה בכיר/ה א'
אגף האפטרופוס הכללי – מחוז חיפה והצפון	מתמחה במשפטים
אגף האפטרופוס הכללי – מחוז ירושלים	רכז/ת בכיר/ה (אפ"כ וכנ"ר)
אגף האפטרופוס הכללי – מחוז תל-אביב והמרכז	ראש ענף (מסלול קידום קבלת קהל)
אגף האפטרופוס הכללי – מחוז תל-אביב והמרכז	עוזר/ת משפטי/ת בכיר/ה (אפ"כ וכנ"ר)
בית הדין השרעי – באקה אל גרבייה	מזכיר/ה (בית דין שרעי)
בית הדין השרעי – חיפה	מזכיר/ה ראשי/ת (בית דין שרעי)
בית הדין לעררים – ת"א והמרכז	מתמחה במשפטים
האפטרופוס הכללי – יחידת החילוט	עוזר/ת ראשי/ת (אפ"כ וכנ"ר - חילוט)
האפטרופוס הכללי – מחלקת כספים	ראש תחום (בקרה על נכסים עזובים - אפ"כ)
האפטרופוס הכללי – מחלקת כספים	מרכז/ת (כספים וחשבונות - אפ"כ)
היחידה הממשלתית לחופש המידע	ראש ענף (חופש המידע)
הנהלת בתי הדין הדתיים הדרוזיים	מרכז/ת (מינהל, תיאום ומעקב)
הסיוע המשפטי – מחוז חיפה	מתמחה*
הסיוע המשפטי – מחוז ירושלים	סטודנט
הסיוע המשפטי – מחוז תל אביב	עוזר/ת ראשי/ת (סיוע משפטי)
הרשות לאיסור הלבנת הון	סטודנט
הרשות להגנת הפרטיות – יעוץ משפטי ואסדרה	עוזר/ת ראשי/ת (משפט וטכנולוגיה)
חטיבת התפעול והלוגיסטיקה	רכז/ת בכיר/ה (סריקה וארכיון אלקטרוני)
חטיבת ניהול ההון האנושי – הדרכה	מרכז/ת (תפעול הדרכה)
חטיבת ניהול ההון האנושי – הנהלה	מרכז/ת בכיר/ה (מערך החוסן)
יחידת השירות לציבור	מרכז/ת בכיר/ה (פיתוח והטמעת תהליכי שירות)
יעוץ וחקיקה – המחלקה למשפט ציבורי-חוקתי	מתמחה*
יעוץ וחקיקה – המחלקה למשפט ציבורי-מינהלי	מתמחה במשפטים*
יעוץ משפטי למשרד	עוזר/ת ראשי/ת (יעוץ משפטי)
נ.שוויון זכויות – מחלקה משפטית	מתמחה במשפטים
נ.שוויון זכויות – מחלקה משפטית	מנהל/ת תחום (פניות ציבור ומוקד השירות)
נ.שוויון זכויות – מחלקה משפטית	מתמחה במשפטים
נ.שוויון זכויות – מחלקת נגישות	סטודנט/ית - מיועד לאנשים עם מוגבלות
נ.שוויון זכויות – שילוב בקהילה	מנהל/ת תחום (חיים בקהילה)
נ.שוויון זכויות – שילוב בקהילה	רכז/ת בכיר/ה (נ.ש.ז. לאנשים עם מוגבלות)
פרקליטות מחוז מיסוי וכלכלה	עוזר - עוזר ראשי - סגן - סגן בכיר
פרקליטות מחוז חיפה (פלילי)	מתמחה במשפטים *
פרקליטות המדינה – יחידת הסייבר	עוזר/ת - סגן/ית בכיר/ה
פרקליטות המדינה – יחידת הסייבר	סטודנט/ית *
פרקליטות המדינה – היחידה לאכיפה אזרחית	סטודנט /ית 96 שעות
פרקליטות מחוז דרום (אזרחי)	מתמחה במשפטים
פרקליטות מחוז דרום (פלילי)	מזכיר/ה פרקליטות
פרקליטות מחוז דרום (פלילי)	מתמחה במשפטים
פרקליטות מחוז מרכז (פלילי)	עוזר/ת - סגן/ית בכיר/ה (אכיפה כלכלית)
פרקליטות מחוז מרכז (פלילי)	מתמחה במשפטים
פרקליטות מחוז חיפה (אזרחי)	עוזר/ת - סגן/ית בכיר/ה
פרקליטות מחוז חיפה (אזרחי)	מתמחה במשפטים

משרה	יחידה ארגונית
עוזר/ת - סגן/ית בכיר/ה	פרקליטות מחוז מרכז (אזרחי)
סטודנט /ית	פרקליטות מחוז ת"א (אזרחי)
מתמחה*	פרקליטות מחוז תא פלילים
מתמחה במשפטים	פרקליטות מחוז תא פלילים
בוחן/ת (פטנטים)	רשות הפטנטים – צוות כימיה אורגנית
ראש ענף (בוחן/ת פטנטים- צוער/ת)	רשות הפטנטים – צוות מחשבים ותקשורת
בוחן/ת (פטנטים)	רשות הפטנטים – מחלקת בוחני פטנטים
מנהל/ת (פיקוח חשבונאי תאגידיים)	רשות התאגידיים – יחידת רשם העמותות

תמונת מצב: העסקת עובדים מהאוכלוסייה החרדית

1.6% מעובדי המשרד לשנת 2019 ו-2.4% מעובדי המשרד לשנת 2020 הם עובדים מהאוכלוסייה החרדית

בשנת 2017 קבעה הממשלה כי בשנים 2018-2020 לפחות 7% מהנלקטים לשירות המדינה יהיו מהאוכלוסייה החרדית¹³. לפיכך, בהתאם להחלטת ממשלה מספר 869 משנת 2015, הוקמה בנציבות שירות המדינה תכנית "משפיעים" – תכנית עתודה שתכליתה להכשיר, לקדם ולשלב אוכלוסייה חרדית אקדמאית מצוינת נושאת שינוי במגזר משרתי הציבור. תכנית ייחודית זו חותרת לעצב הון אנושי איכותי, ערכי, מגוון ובעל מחויבות עמוקה לצורכי המדינה והחברה.

כחלק ממיקוד שירות המדינה בגיוס עובדים מאוכלוסייה זו נקבעו קריטריונים לפיהם נקבעת השתייכות עובד לאוכלוסייה החרדית. להלן הקריטריונים:

כל מי שמשתייך לאוכלוסייה החרדית ושהוא/היא, ילדו או בן/בת זוגו לומדים באחד ממוסדות החינוך החרדיים המנויים בתוספת הראשונה או למד במוסד כאמור:

1.1 מוסד חינוך רשמי כהגדרתו בחוק לימוד חובה, התש"ט-1949 (להלן - חוק לימוד חובה), המיועד לאוכלוסייה החרדית בלבד;

1.1 מוסד חינוך מוכר שאינו רשמי כמשמעותו בחוק לימוד חובה, המיועד לאוכלוסייה החרדית בלבד;

1.2 מוסד חינוך שניתנה בעניינו הוראת פטור לפי סעיף 5(א) לחוק לימוד חובה, המיועד לאוכלוסייה החרדית בלבד;

1.3 מוסד חינוך תרבותי ייחודי שניתנו לו הכרה ורישיון מכוח חוק מוסדות חינוך תרבותיים ייחודיים, התשס"ח-2008, המיועד לאוכלוסייה החרדית בלבד;

1.4 מוסד שנקבע בצו שירות ביטחון (מוסד לימוד חרדי), התשע"ה-2014.

נתונים לשנים 2019-2020:

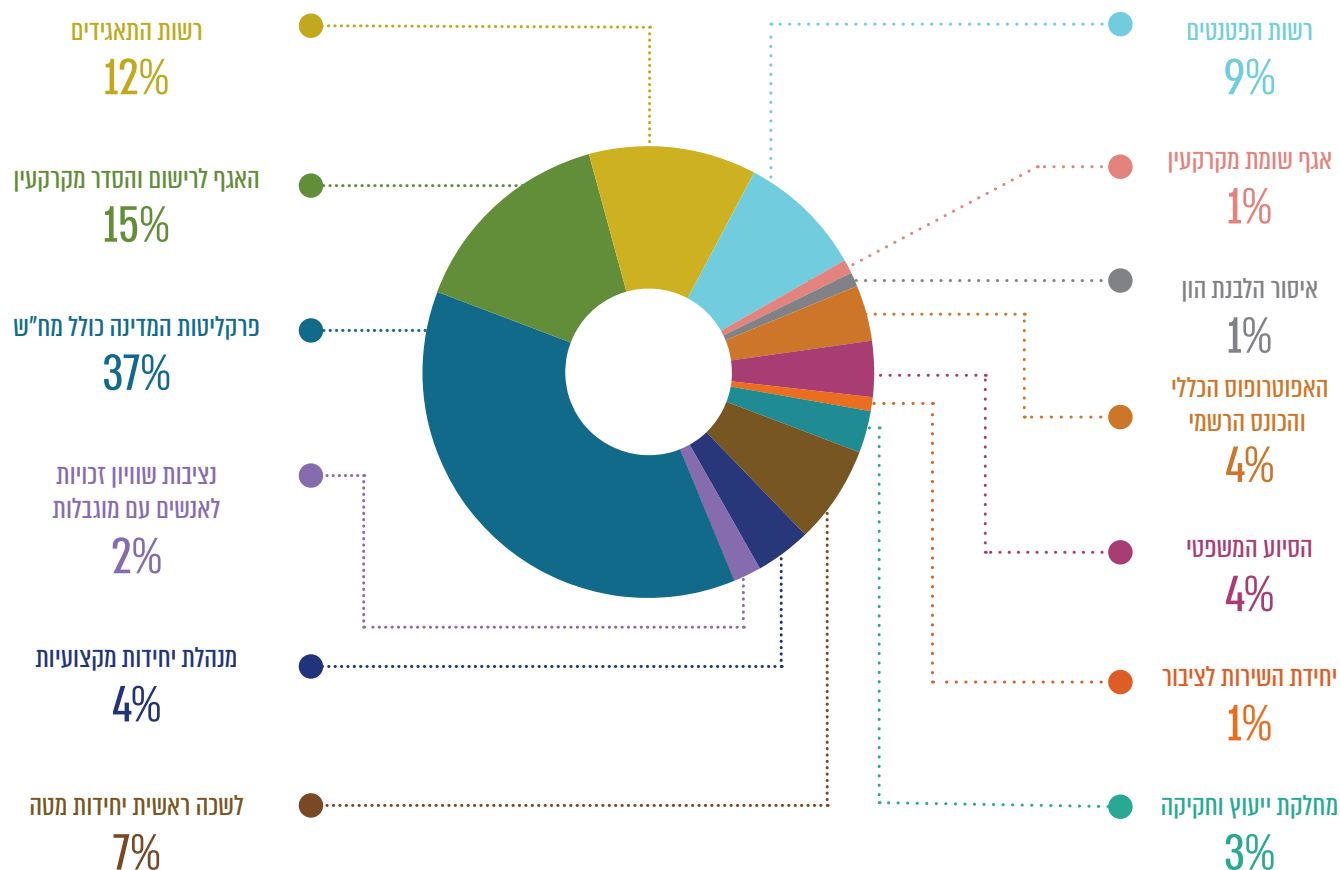
■ בשנת 2019 היו 81 עובדים מקרב עובדי המשרד (המהווים 1.6%) המשתייכים לאוכלוסייה החרדית. בשנת 2020 חלה עלייה בכמות העובדים מאוכלוסייה זו והיו 115 עובדים (המהווים 2.4%) מקרב האוכלוסייה במשרד.

■ לגבי מספר העובדים החדשים שנקלטו באותן שנים, בשנת 2019 נקלטו למשרד 20 עובדים מהאוכלוסייה החרדית (המהווים 2.63% מהעובדים החדשים) ובשנת 2020 נקלטו 32 עובדים חדשים מאוכלוסייה זו (המהווים 3.25% מהעובדים החדשים).

■ נכון לשנת 2019, 75% מהעובדים החרדים במשרד מועסקים במשרות לא מיועדות (הפתוחות לאוכלוסייה הכללית) לעומת 62% בשנת 2020. קיטון זה בשיעור המשרות הלא מיועדות משקף גידול בשיעורן של המועסקים במשרות מיועדות מקרב החברה החרדית בין 2019 ל-2020.

13. ייצוג הולם בשירות המדינה: החברה החרדית, הכנסת - מרכז המידע והמחקר, יולי 2020.

תרש"ם 12 - התפלגות העובדים מהחברה החרדית בשנת 2020¹⁴

14. נתוני 2019 – רשות הפטנטים 7 - 9%; אגף שומת מקרקעין 1 - 1%; איסור הלבנת הון 1 - 1%; האפידורופוס הכללי והכנסם הרשמי 3 - 4%; הסיוע המשפטי 3 - 4%; יחידת השירות לציבור 1 - 1%; מחלקת ייעוץ וחקיקה 2 - 2%; לשכה ראשית יחידות מטה 6 - 7%; מנהלת יחידות מקצועיות 3 - 4%; נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות 2 - 2%; פרקליטות המדינה כולל מח"ש 30 - 37%; אגף רישום והסדר מקרקעין 12 - 15%; רשות התאגידים 10 - 12%.

תמונת מצב: העסקת מתמחות ומתמחים

במשרד המשפטים כ-550 משרות התמחות בכל שנה

בכל שנה, מכשיר משרד המשפטים כ- 550 מתמחים חדשים ביחידותיו ברחבי הארץ. שנת ההתמחות מקנה למתמחה ניסיון מעשי, עניין מקצועי, תחושת שליחות ואופק תעסוקתי – כל זאת לצד המאמנים המקצועיים במשרד עורכי הדין הגדול והמשפיע במדינה, הרואים בחניכת דור עורכי הדין הבא, חלק בלתי נפרד מתפקידם.

בשנים האחרונות מקיים משרד המשפטים את כנס "שותפים לדרך", כנס שנתי לגיוס מתמחים. במסגרת הכנס, הציג משרד המשפטים, את מגוון יחידות המשרד הפרוסות בכל רחבי הארץ ואפשר בכך הזדמנויות תעסוקה רבות בדגש על קידום האוכלוסיות הזכאיות לייצוג הולם. מועמדים מאוכלוסיות מגוונות מקבלים ליווי אישי בתהליך הגיוס, ובמקביל, בכל שנה נערכות הכשרות למראיינים לניהול ראיונות עבודה רב תרבותיים, לקראת הליך השמת המתמחים במהלך חודש מרץ.

שנת ההתמחות היא הזדמנות משמעותית בעלת ערך הדדית למתמחים, למנהלי המשרד ולמשרד בכללותו. בתקופת ההתמחות נחשפים המתמחים לעבודה בשירות הציבורי, צועדים אל תוך מערכת מקצועית ומנוסה, נחשפים לעבודת טובי עורכי הדין, לוקחים חלק בהליך קבלת ההחלטות, זוכים להיות שותפים לדילמות המקצועיות, לייצג בבתי המשפט, וללמוד את רזי המקצוע מטובי עורכי הדין. המנהלים זוכים בתקופה זו להכיר מתמחים מאוכלוסיות מגוונות אשר רבים מהם מוצאים את דרכם המשפטית ביחידות המשרד גם בהמשך, ולהשפיע על עיצוב דמותם המקצועית.

ההתמחות במשרד המשפטים אף מגדילה משמעותית את הסיכוי לעבור את בחינות ההסמכה בהצלחה, ולראיה: אחוז המעבר של בחינות ההסמכה של לשכת עורכי הדין, בקרב המתמחים בשירות המדינה בכלל, ובפרקליטות המדינה בפרט, גבוה משמעותית מאחוז המעבר בשוק הפרטי.

תרשים 13 - פיזור כלל משרות ההתמחות ביחידות המשרד - סה"כ 543

טבלה 6 - התפלגות המתמחים המשתייכים לאוכלוסיות הזכאיות לייצוג הולם ביחידות המשרד בשנת 2019¹⁵

יחידה	סה"כ משרות	סה"כ מתמחים מהחברה הערבית, הדרוזית והצ'רקסית	שיעור המתמחים מהחברה הערבית, הדרוזית והצ'רקסית	סה"כ מתמחים יוצאי אתיופיה	שיעור המתמחים יוצאי אתיופיה	סה"כ מתמחים מהאוכלוסייה החרדית	שיעור המתמחים מהאוכלוסייה החרדית
פרקליטות המדינה	371	38	10.2%	12	3.2%	5	1.3%
הסניגוריה הציבורית	43	5	11.6%	1	2.3%	0	0
ייעוץ וחקיקה	38	3	7.9%	0	0	0	0
האפוטרופוס הכללי והכונס הרשמי	22	4	18.2%	1	4.5%	0	0
הסיוע המשפטי	19	3	15.8%	0	0	0	0
אגף שומת מקרקעין	12	0	0%	0	0	1	8.3%
האגף לרישום והסדר מקרקעין	8	1	12.5%	0	0	0	0
רשות התאגידים	6	2	33.3%	0	0	1	16.7%
נציבות שיוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות	4	2	50%	0	0	0	0
רשות הפטנטים	2	1	50%	0	0	0	0
בית הדין לעררים	5	1	20%	0	0	0	0

טבלה 7 - התפלגות המתמחים המשתייכים לאוכלוסיות הזכאיות לייצוג הולם ביחידות המשרד 2020¹⁶

יחידה	סה"כ משרות	סה"כ מתמחים מהחברה הערבית, הדרוזית והצ'רקסית	שיעור המתמחים מהחברה הערבית, הדרוזית והצ'רקסית	סה"כ מתמחים יוצאי אתיופיה	שיעור המתמחים יוצאי אתיופיה	סה"כ מתמחים מהאוכלוסייה החרדית	שיעור המתמחים מהאוכלוסייה החרדית
פרקליטות המדינה	371	30	8.1%	13	3.5%	18	4.9%
הסניגוריה הציבורית	44	5	11.4%	2	4.5%	0	0
ייעוץ וחקיקה	41	4	9.8%	0	0	2	4.9%
האפוטרופוס הכללי והכונס הרשמי	21	4	19%	2	9.5%	0	0
הסיוע המשפטי	19	2	10.5%	1	5.3%	1	5.3%
האגף לרישום והסדר מקרקעין	8	0	0	0	0	1	12.5%
רשות התאגידים	5	2	40%	0	0	1	20%
רשות הפטנטים	2	0	0	0	0	1	50%
בית הדין לעררים	5	0	0	0	0	1	20%

¹⁵. נתוני אנשים עם מוגבלות אינם מפולחים מאחר שאינם נמסרים ע"י המוסד לביטוח לאומי אלא באמצעות טווח עמידה ביעד ייצוג הולם לכלל העובדים עם מוגבלות במשרד

¹⁶. נתוני אנשים עם מוגבלות אינם מפולחים מאחר שאינם נמסרים ע"י המוסד לביטוח לאומי אלא באמצעות טווח עמידה ביעד ייצוג הולם לכלל העובדים עם מוגבלות במשרד

כיצד מגישים מועמדות להתמחות במשרד המשפטים?

ההרשמה להתמחות נעשית באמצעות הקמת פרופיל אישי באתר "קודקס" ללא תשלום (www.codex.co.il) הכולל הגשת קורות חיים, גיליון ציונים, פרטים בנושא תרומה לקהילה והמלצות.

הזימון לראיונות אישיים נעשה בהתאם לרמת ההתאמה לסביבת העבודה, תוך שקלול כלל הנתונים שהוזנו על ידי המועמדים למערכת "קודקס".

ההרשמה ל"קודקס" נעשית במרכז במהלך חודש דצמבר, כשנה וחצי לפני תחילת ההתמחות בפועל.

להלן פירוט יחידות המשרד שניתן להתמחות בהן:

- פרקליטות המדינה (מחלקות ומחוזות)
- מחלקת ייעוץ וחקיקה
- הסיוע המשפטי
- הסניגוריה הציבורית
- האפוטרופוס הכללי והכונס הרשמי
- הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור
- רשות התאגידים
- רשות הפטנטים
- הרשות להגנת הפרטיות
- נציבות תלונות הציבור על שופטים
- היחידה לתיאום המאבק בסחר בבני אדם
- בית הדין לעררים
- נציבות שיוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות
- אגף רישום והסדר מקרקעין
- מחלקת הייעוץ המשפטי למשרד
- נציבות תלונות הציבור על מייצגי המדינה בערכאות
- אגף שומת מקרקעין

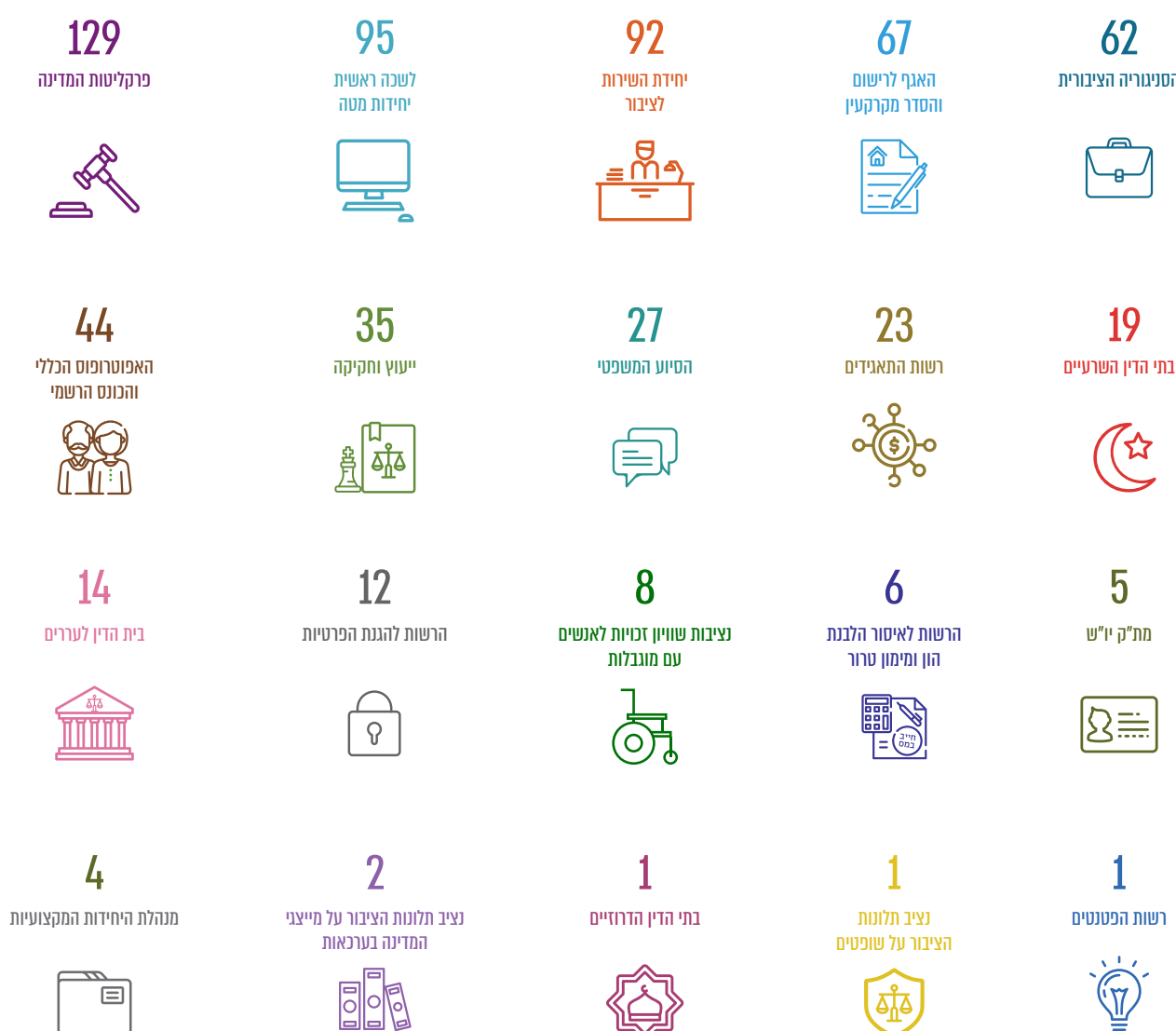
תמונת מצב: העסקת סטודנטיות וסטודנטים

בשנים 2019 ו-2020 במשרד המשפטים כ-650 משרות סטודנט

נוסף על משרות ההתמחות הרבות, משרד המשפטים משמש בית מקצועי גם למאות סטודנטים לתארים מגוונים המועסקים ביחידות המשרד השונות.

רבים מהסטודנטים מועסקים בפרקליטות המדינה ובמשרד הראשי של משרד המשפטים וכן ביחידת השירות לציבור. בשנת 2019 חלה ירידה משמעותית במשרות הסטודנטים ביחידת השירות לציבור (ירידה של 68%). ירידה זו נובעת ממהלך לשיפור איכות וזמינות השירות לציבור במסגרתו הוצא מרכז השירות והמידע של המשרד (שרבים מהסטודנטים ביחידת השירות עבדו בו) למיקור חוץ.

תרשים 14 - פיזור כלל משרות הסטודנטים ביחידות המשרד¹⁷ - סה"כ 647

17. נתוני 2019 - רשות הפטנטים - 1; יחידת השירות לציבור - 91; הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור - 8; האפוטרופוס הכללי והכונס הרשמי - 36; בית הדין לעררים - 12; הסיוע המשפטי - 30; ייעוץ וחקיקה - 40; לשכה ראשית יחידות מטה - 101; פרקליטות המדינה - 131; מנהלת היחידות המקצועיות - 6; מת"ק יו"ש - 4; נציבות תלונות הציבור על מייצגי המדינה בערכאות - 2; נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות - 10; נציבות תלונות הציבור על השופטים - 1; הסניגוריה הציבורית - 59; הרשות להגנת הפרטיות - 10; האגף לרישום והסדר מקרקעין - 57; רשות התאגידים - 22; בתי הדין הדרוזיים - 1; בתי הדין השרעיים - 18; סה"כ 640

טבלה 8 - התפלגות הסטודנטים המשתייכים לאוכלוסיות הזכאיות לייצוג הולם ביחידות המשרד בשנת 2019¹⁸

יחידה	סה"כ סטודנטים ביחידה	סה"כ מהחברה הערבית, הדרוזית והצ'רקסית	שיעור הסטודנטים מהחברה הערבית, הדרוזית והצ'רקסית	סה"כ סטודנטים יוצאי אתיופיה	שיעור הסטודנטים יוצאי אתיופיה	סה"כ סטודנטים מהאוכלוסייה החרדית	שיעור הסטודנטים מהאוכלוסייה החרדית
כרקליטות המדינה	131	15	11.5%	3	2.3%	6	4.6%
הסניגוריה הציבורית	59	15	25.4%	1	1.7%	0	0
ייעוץ וחקיקה	40	0	0	4	10%	0	0
האפוטרופוס הכללי והכונס הרשמי	36	4	11.1%	3	8.3%	0	0
הסיוע המשפטי	30	8	26.7%	2	6.7%	1	3.3%
יחידת השירות לציבור	91	21	23.1%	0	0	1	1.1%
האגף לרישום והסדר מקרקעין	57	9	15.8%	1	1.8%	1	1.8%
רשות התאגידים	22	6	27.3%	0	0	2	9.1%
נציבות שיויון זכויות לאנשים עם מוגבלות	10	0	0	0	0	1	10%
הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור	8	1	12.5%	0	0	0	0
לשכה ראשית יחידות מטה	101	5	5%	1	1%	2	2%
בתי הדין השרעיים	18	18	100%	0	0	0	0
בתי הדין הדרוזיים	1	1	100%	0	0	0	0
בית הדין לעררים	12	0	0	1	8.3%	0	0

18. נתוני אנשים עם מוגבלות אינם מפורטים מאחר שאינם נמסרים ע"י המוסד לביטוח לאומי אלא באמצעות טווח עמידה ביעד ייצוג הולם לכלל העובדים עם מוגבלות במשרד

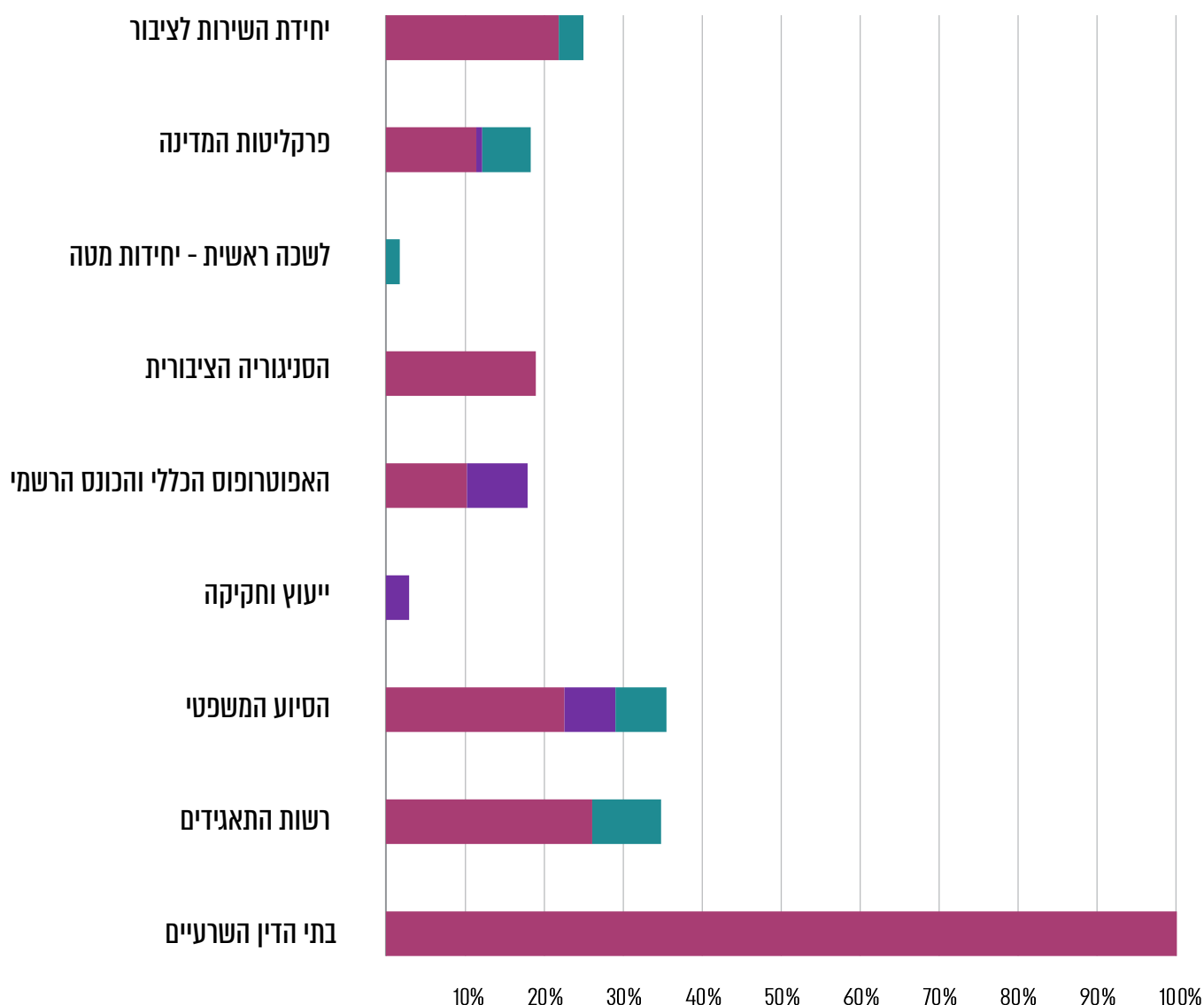
טבלה 9 - התפלגות הסטודנטים המשתייכים לאוכלוסיות הזכאיות לייצוג הולם ביחידות המשרד בשנת 2020¹⁹

יחידה	סה"כ סטודנטים ביחידה	סה"כ סטודנטים מהחברה הערבית, הדרוזית והצ'רקסית	שיעור הסטודנטים מהחברה הערבית, הדרוזית והצ'רקסית	סה"כ סטודנטים יוצאי אתיופיה	שיעור הסטודנטים יוצאי אתיופיה	סה"כ סטודנטים מהאוכלוסייה החרדית	שיעור הסטודנטים מהאוכלוסייה החרדית
פרקליטות המדינה	128	13	10.2%	4	3.1%	8	6.3%
הסניגוריה הציבורית	62	18	29%	0	0	0	0
ייעוץ וחקיקה	35	0	0	0	0	1	2.9%
האפוטרופוס הכללי והכונס הרשמי	44	6	13.6%	2	4.5%	0	0
הסיוע המשפטי	27	7	25.9%	3	11.1%	2	7.4%
יחידת השירות לציבור	92	12	13%	0	0	1	1.1%
האגף לרישום והסדר מקרקעין	67	10	14.9%	4	6%	0	0
רשות התאגידים	23	3	13%	0	0	1	4.3%
נציבות שיוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות	8	2	25%	0	0	0	0
הרשות להגנת הפרטיות	12	0	0	0	0	1	8.3%
לשכה ראשית יחידות מטה	95	5	5.3%	1	1.1%	2	2.1%
מנהלת היחידות המקצועיות	4	0	0	0	0	2	50%
בתי הדין השרעיים	19	19	100%	0	0	0	0
בתי הדין הדרוזיים	1	1	100%	0	0	0	0

¹⁹ נתוני אנשים עם מוגבלות אינם מפורטים מאחר שאינם נמסרים ע"י המוסד לביטוח לאומי אלא באמצעות טווח עמידה ביעד ייצוג הולם לכלל העובדים עם מוגבלות במשרד

תרשים 15 - התפלגות הסטודנטים המשתייכים לאוכלוסיות הזכאיות לייצוג הולם ביחידות המשרד בשנת 2020²⁰

■ סטודנטים מהחברה הערבית, הדרוזית והצ'רקסית ■ סטודנטים יוצאי אתיופיה ■ סטודנטים מהאוכלוסייה החרדית

20. נתוני אנשים עם מוגבלות אינם מכולחים מאחר שאינם נמסרים ע"י המוסד לביטוח לאומי אלא באמצעות טווח עמידה ביעד ייצוג הולם לכלל העובדים עם מוגבלות במשרד

רשימת תרשימים וטבלאות

11	טבלה 1 - עורכי דין מהחברה הערבית, הדרוזית והצ'רקסית במיקור חוץ
12	טבלה 2 - עובדים מהחברה הערבית, הדרוזית והצ'רקסית לפי יחידות המשרד - נתונים לשנים 2019 ו-2020
14	טבלה 3 - בעלי תפקידים בכירים מקרב החברה הערבית, הדרוזית והצ'רקסית במשרד המשפטים בשנת 2020
17	טבלה 4 - התפלגות העובדים יוצאי אתיופיה ביחידות המשרד בשנת 2020
19	טבלה 5 - יחידות המשרד בהן תקנים לאנשים עם מוגבלות
24	טבלה 6 - התפלגות המתמחים המשתייכים לאוכלוסיות הזכאיות לייצוג הולם ביחידות המשרד בשנת 2019
24	טבלה 7 - התפלגות המתמחים המשתייכים לאוכלוסיות הזכאיות לייצוג הולם ביחידות המשרד 2020
27	טבלה 8 - התפלגות הסטודנטים המשתייכים לאוכלוסיות הזכאיות לייצוג הולם ביחידות המשרד בשנת 2019
28	טבלה 9 - התפלגות הסטודנטים המשתייכים לאוכלוסיות הזכאיות לייצוג הולם ביחידות המשרד בשנת 2020
5	תרשים 1 - מפת יחידות המשרד
7	תרשים 2 - עובדי משרד המשפטים לשנים 2019 ו-2020 לפי אוכלוסיות גיוון
7	תרשים 3 - עובדים חדשים לשנים 2019 ו-2020 לפי אוכלוסיות גיוון
8	תרשים 4 - מיקור חוץ הסיוע המשפטי והסנגוריה הציבורית לשנים 2019 ו-2020
8	תרשים 5 - איוש משרות לא מיועדות לפי אוכלוסיות גיוון לשנים 2019 ו-2020.
9	תרשים 6 - איוש משרות על ידי נשים לפי רמת בכירות בשנת 2020
11	תרשים 7 - עובדים מהחברה הערבית, הדרוזית והצ'רקסית לאורך השנים (2014-2020)
13	תרשים 8 - שיעור עובדים מהחברה הערבית, דרוזית וצ'רקסית מעובדי המשרד
13	תרשים 9 - התפלגות העובדים מהחברה הערבית, הדרוזית והצ'רקסית ביחידות המשרד בשנת 2020
16	תרשים 10 - עובדים יוצאי אתיופיה לאורך השנים (2014-2020)
17	תרשים 11 - התפלגות העובדים יוצאי אתיופיה ביחידות המשרד בשנת 2020
22	תרשים 12 - התפלגות העובדים מהחברה החרדית בשנת 2020
23	תרשים 13 - פיזור כלל משרות ההתמחות ביחידות המשרד - סה"כ 543
26	תרשים 14 - פיזור כלל משרות הסטודנטים ביחידות המשרד - סה"כ 647
29	תרשים 15 - התפלגות הסטודנטים המשתייכים לאוכלוסיות הזכאיות לייצוג הולם ביחידות המשרד בשנת 2020

